

Lovforslag. Med disse faa Bemærkninger skal jeg anbefale Lovforslaget til velvillig Behandling.

Landbrugsministeren (Madsen-Mygdal): Efter at de Landejendomme, der tidligere har været underkastet Fæstepligt, nu ved Loven om Fæstegodsets Overgang til Selveje af 30. Juni 1919 er blevet fri Ejendom, er der navnlig her paa Øerne hos et ret stort Tal af Lejere en Følelse af, at de er blevet forbigaaet eller glemt, idet Fæsteloven ikke er kommet dem til gode. Jeg mener, at denne Følelse i og for sig er forstaaelig, selv om jeg paa den anden Side ikke tror, at der med Rette kan rettes Bebrejdelser mod Lovgivningsmagten, naar den ved denne Lov om Fæstets Overgang til Selveje ikke har ment at kunne gaa videre end til de Ejendomme, der faktisk var Fæstepligt underkastet. Jeg skal om hele dette Spørgsmaal udtale, at jeg vilde finde det meget ønskeligt, om de bortforpagtede eller udlejede Gaarde og Huse, som her er paa Tale, kunde overgaa til Selveje saa snart som muligt; og jeg vil ikke lægge Skjul paa, at jeg er af den Opfattelse, at det er den eneste virkelige tilfredsstillende Løsning.

Ud fra denne Opfattelse maa jeg sige, at det Lovforslag, som her foreligger, ganske sikkert ikke indeholder den Løsning, som kan blive den endelige; tværtimod, hvis Lovforslaget bliver ophøjet til Lov, vil det snarere fastlægge Lejeforholdet end lette Overgangen til frit Eje. Jeg anerkender den ærede Ordfører for Forslagsstillernes (J. P. Jensen) Udtalelser, da han indrømmede, at ogsaa han kunde være tilbøjelig til at mene, at Lovforslaget i den foreliggende Form ikke netop var det eneste rigtige, men paa Forslagsstillernes Vegne kunde udtale Ønsket om, at Spørgsmaalet blev taget op til Overvejelse og nærmere Drøftelse. Jeg kan for mit Vedkommende tilsige, at jeg meget gerne vil deltage i Forhandlinger saavel angaaende de Principper, der kan være at lægge til Grund for eventuelle Overvejelser i saa Henseende, som ogsaa om de Enkeltheder, der dér kommer i Betragtning.

Men ud fra den Anledning, som dette Lovforslag giver mig, vil jeg gerne fremsætte nogle almindelige Bemærkninger for derved at motivere min Opfattelse, at Lovforslaget i den foreliggende Skikkelse ikke er egnet til at løse det foreliggende Spørgsmaal. Det tilsigter at indføre en Undtagelseslovgivning for to Kategorier af Landejendomme, nemlig for det første saa-

danne forhenværende Fæsteejendomme, som Lovgivningsmagten tidligere udtrykkelig har overgivet til fri Raadighed som Hovedgaardsjord for derigennem at fremme enten Høveriets Afskaffelse eller Fæstets Overgang til Selveje, og for det andet de i Loven af 30. Juni omhandlede Lejehuse paa Landet. Men som bekendt findes der her i Landet mange andre Leje- eller Forpagtningsforhold baade for Smaabrug og for store Brug, og det forekommer mig allerede af den Grund betænkeligt at ville indføre særlige Regler for visse Forpagtninger, medens et meget stort Antal Forpagtninger Landet over holdes udenfor Lovens Bestemmelser. Det er i hvert Fald en Vej for Lovgivningen at komme ind paa, der altid indebærer visse Farer.

Denne almindelige Betænkelighed, som jeg ikke vil lægge Skjul paa, maa i høj Grad øges, naar jeg gaar over til at se nærmere paa Lovforslagets Bestemmelser. De ærede Forslagsstillere vil sikkert være enige med mig i, at den Lov er en daarlig Lov, der sætter Straf paa gode Gerninger. Nu er Forholdet det, at den Fæstejord, som der her er Tale om, tidligere af Lovgivningsmagten er overgivet Godsejeren til fri Raadighed, ogsaa til Inddragning under Hovedgaardsjorden. I mangfoldige Tilfælde har en saadan Inddragning eller Sammenlægning med Hovedgaardsjorden fundet Sted, og i disse Tilfælde vil der ifølge Lovforslaget ikke ske nogen Forandring. Men hvor Godsejeren af humane Grunde eller maaske ud fra en social Erkendelse af, at det er uheldigt at formindske Antallet af Bøndergaarde — en Opfattelse, der ogsaa har Tilslutning, det tror jeg, jeg tør sige, fra alle Partier i dette høje Ting — har undladt at foretage denne Sammenlægning eller Inddragning og i Stedet for har forpagtet Jorden ud paa Aaremaal, maaske endog paa Livstid, dér kommer dette Lovforslag nu til at straffe ham ved at gøre Indgreb i den frie Raadighed, som den tidligere Lovgivning i bestemt Øjemed har tilsagt ham.

Jeg kan ikke lægge Skjul paa, at det forekommer mig, at Lovforslaget herved kommer i absolut Modstrid med den hidtidige Fæstelovgivning. For at fremme den frivillige Afløsning af Høveriet og det frivillige Bortsalg af Fæstejord har man fra Lovgivningsmagtens Side ud fra den Betragtning, at der skulde gives noget for noget — jeg skal ikke her komme ind paa, hvorvidt Lovgivningsmagten den Gang har handlet rigtigt, thi jeg staar ikke her for at kritisere tidligere Regeringer og tidligere